

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Lapin maakunnallisen järjestöneuvottelukunnan näkemyksen mukaan järjestöjen toiminnan edellytyksiä tulee turvata ja siksi työntekijän tarvitsema erityinen tuki ja ohjaus tulee rahoittaa palkkatuen rinnalla joko korotettuna palkkatukena tai erillisenä tuen rahoituksena työnantajalle esim. työolosuhteen järjestelytuen avulla.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

-

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**
- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**

- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Lapin Järjestöneuvottelukunta ei kannata esitystä, että kaikille palkkatukilain piiriin kuuluville ei mahdollisteta palkkatuen myöntämistä samalla työnantajalle uudestaan. Järjestöt pystyvät tarjoamaan turvallisen ympäristön ja yhteisön työskennellä myös niille henkilöille, joilla on vaikeuksia työllistyä syystä tai toisesta. Pitkäkestoiseksi turvattu, tuettu työ välityömarkkinoilla, kolmannella sektorilla tutussa työyhteisössä vahvistaa heidän arjen taitojaan ja osaamistaan.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta ei kannata esitystä. Sivukulut ja lomarahat tulee lukea palkkatuen piiriin. Kolmannen sektorin mahdollisuudet työllistää riippuvat oleellisesti siitä, että em. kulut luetaan palkkatuen piiriin. Yhdistyskenttä on monimuotoinen aina vapaaehtoisvoimin toimivista yhdistyksistä palveluja tuottaviin ja myyviin toimijoihin. Erityisesti pienten yhdistysten näkökulmasta on tärkeää, että em. kulut luetaan palkkatuen piiriin. Näillä toimilla tuetaan järjestöjen edellytyksiä toimia työnantajana tasapuolisesti yhdistysten koosta ja toiminnanmuodosta riippumatta.

Lisäksi Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta esittää muuna tarkennuksena, että pitkäaikaistyöttömien ja muiden palkkatuen piiriin kuuluvien henkilöiden sairauspäivät luettaisiin palkkatuen piiriin. Alueen yhdistyksillä on ollut tilanteita, joissa palkkatuettu henkilö on sairastunut ja ollut pois töistä. Työsuhteessa noudatettavan työehtosopimuksen mukaisesti työnantajalla on ollut palkanmaksuvelvoite omavastuuajan ylittävältä osalta, johon nykyisen ja uuden esityksen mukaisesti ei ole ollut mahdollista saada palkkatukea. Tämä on aiheuttanut erityisesti pienille, vapaaehtoisvoimin toimiville järjestöille kohtuutonta taloudellista taakkaa. Järjestöneuvottelukunta esittää, että työnantajan maksuvelvoitteen piiriin kuuluvat sairasajanpalkat huomioitaisiin palkkatuen piiriin kuuluviksi. Nämä toimenpiteet tukevat ja rohkaisevat työllistämään myös vaikeasti työllistettäviä ja asettavat työnhakijat tasavertaisempaan asemaan työnhakutilanteessa.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta pitää esitettyjä 5 ja 10 kuukauden palkkatukijaksoja liian lyhyinä. Kohderyhmä huomioiden tarvitaan pidempiä vähintään esimerkiksi 6 tai 12 kuukauden jaksoja, koska tavoitteena on vaikeammin työllistyvän henkilön osaamisen vahvistuminen ja työllistymisen edellytysten lisääntyminen, johon tarvitaan pidempikestoista tuettua työtä. Maakunnallinen järjestöneuvottelukunta pitää hyvänä sitä, että palkkatukiprosentit (30, 40 ja 50) on yhdenmukaistettu 50 prosenttiin. On kuitenkin huomioitava, että tämä 50 prosenttinen palkkatuki ei lakiesityksen mukaan sisällä lakisääteisiä sivukuluja eikä lomarahoja. Tästä syystä Maakunnallinen järjestöneuvottelukunta esittää, että sivukulut ja lomarahat tulisi säätää kuuluviksi palkkatuen piiriin. Näin edistettäisiin merkittäväällä tavalla järjestöjen mahdollisuutta toimia työnantajina.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

o Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista

Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta pitää hyvänä, että tukiprosentti on noussut alentuneesti työkykyisten palkkaamiseen 50 prosentista 70 prosenttiin. Neuvottelukunta esittää, että kolmannelle sektorille työllistyvien alentuneesti työkykyisten osalta palkkatuki prosentti olisi järjestöille suunnattu 100 % tuki. Tämä mahdollistaisi alentuneesti työkykyisen työllistämisen järjestöihin huomioiden työllistettävän työ- ja toimintakyky ja sen kehittyminen. Tämä toimisi myös kannustimena yhdistyksille alentuneesti työkykyisten palkkaamiseen. Neuvottelukunta pitää tärkeänä, että sivukulut ja lomarahat luetaan jatkossa kaikissa tapauksissa palkkatuella tuettaviin kustannuksiin.

o Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista o Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.

Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta pitää hyvänä esitystä alentuneesti työkykyisten tukemista esityksen mukaan. Järjestöjen näkökulmasta esitykseen sisältyvä termi ”tietyt edellytykset” tulisi määritellä yksiselitteisesti, jotta välttyään erilaisista tulkinnoista, joilla nämä ”tietyt edellytykset” määritellään tai hankitaan ulkopuolinen asiantuntija tekemään arvio työkyvystä.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**

- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta pitää 100 prosentista palkkatukea hyvänä, mutta esitetty 10 kuukauden maksimikesto on liian lyhyt turvaamaan työntekijän riittävää osaamisen vahvistumista. Neuvottelukunta pitää hyvänä palkkakustannusten kerrointa 1,23, mutta se ei ole riittävä kattamaan lomarahaa. Neuvottelukunta esittää, ettei järjestötyöllistämiseen sovelleta de minimis-tukiehtoa lainkaan. Näin pystytään turvaamaan järjestösektorin työllistämismahdollisuudet jatkossakin, koska muussa tapauksessa järjestötyöllistämisen volyymi tulee laskemaan suurten työllistäjien mahdollisuuksien kaventuessa muutaman työntekijän työllistämiseen vuodessa.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

-

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

-

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)
- Työllisyyspoliittinen-avustus (säädetäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)
- Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista
- c. Muuta kommentoitavaa

Kauhanen Ritva

Lapin liitto - Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta